Η διαδικτυακή πληροφορία είναι γνώση; (Σταμάτης Αλαχιώτης, καθηγητής Γενετικής)

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 10 Δεκεμβρίου, 2009

Συνηθίσαμε να λέμε ότι ζούμε στην εποχή της πληροφορίας και της γνώσης, ταυτίζοντάς τες όμως άκριτα, καθώς εκλαμβάνουμε συνήθως την πληροφορία ως γνώση. Συνδέονται όμως με δύο διαφορετικές εγκεφαλικές διεργασίες: η πρώτη κυρίως με τη μνήμη και η δεύτερη με ανώτερες νοητικές λειτουργίες, όπως είναι η ανάλυση και η σύνθεση διά της κριτικής και δημιουργικής σκέψης.

Η γενική αυτή εισαγωγική νότα έχει ιδιαίτερο νόημα για το πώς χρησιμοποιούμε στην ηλεκτρονική εποχή μας την πληροφορία και για το πώς μπορεί να μεταποιηθεί αποτελεσματικότερα σε γνώση. Ενα επίπεδο προβολής αυτών των καίριων ερωτημάτων αποτελεί η χρήση του Διαδικτύου από τους νέους κυρίως, οι οποίοι βρίσκονται στο στάδιο οικοδόμησης των γνώσεών τους, ή και από πολλούς μεγάλους, που χάνονται σε μια χαοτική ξενάγηση. Σε κάθε περίπτωση, ένα πρώτο χαρακτηριστικό, που πρέπει να τονιστεί, σχετικά με τη χρήση του Διαδικτύου είναι το επίπεδο της αποτελεσματικότητας εντοπισμού της αναζητούμενης πληροφορίας. Ενα άλλο χαρακτηριστικό αφορά τον υπερπληθυσμό σχετικών πληροφοριών, με τις περισσότερες όμως να μην είναι καλά εστιασμένες στη ζητούμενη, προκαλώντας διάχυση της προσπάθειας. Μια άλλη «παγίδα» αφορά τον βαθμό της εγκυρότητας και της αντικειμενικότητας της διαδικτυακής πληροφορίας, ακόμη και της επιστημονικής· μια άλλη παρατήρηση ακόμη αφορά το ότι η προσφερόμενη πληροφορία «περιβάλλεται» από πάμπολλους «θορύβους», άσχετες δηλαδή οπτικές πληροφορίες της οθόνης του υπολογιστή που διασπούν την προσοχή και γεμίζουν τη μνήμη με περιττές νευρωνικές συνάψεις.

...

Επί του παρόντος γίνεται πολλές φορές όχι μόνο αναποτελεσματικό (το διαδίκτυο) ...αλλά και επικίνδυνο, υπό τη θέαση λ.χ. της αγωνιώδους προσπάθειας ασθενών να «μάθουν» περισσότερα πράγματα για την ασθένειά τους παρεκκλίνοντας πολλές φορές από την ιατρική φροντίδα, επηρεασμένοι από την αποσπασματική πληροφορία που συλλέγουν, ή από την ανεξέλεγκτη διαφήμιση διαφόρων μπλογκ που αφορούν λ.χ. την υγεία, τη διατροφή, την εκπαίδευση κ.ά.

Μια άλλη διάσταση της χρήσης του Διαδικτύου αποτελεί η οχληρή υπερπληροφόρηση·

στον σχετικό λ.χ. ιστότοπο του Πανεπιστημίου μας, φαντάζομαι και άλλων Πανεπιστημίων, εμφανίζονται πολλά μηνύματα που δεν ενδιαφέρουν κάποιους. Λογοκρισία βέβαια δεν πρέπει να γίνεται, πολύ περισσότερο στο Πανεπιστήμιο που ταυτίζεται με την ελεύθερη διακίνηση των ιδεών, τις οποίες μπορεί να αξιοποιεί ο καθένας ανάλογα με την κριτική του σκέψη, την παιδεία του. Μπορεί όμως να γίνει μια συστηματοποίηση ανά θέμα, στο οποίο να εμπεριέχονται τα σχετικά μηνύματα και όποιος ενδιαφέρεται για το θέμα να προχωρεί στην ανάγνωσή του ή διαφορετικά στην απαλοιφή του, να προηγείται δηλαδή ένας χαρακτηρισμός των μηνυμάτων και να δημιουργούνται φάκελοι ομοειδών θεμάτων.

Η υπερβολική λοιπόν συσσώρευση κατακερματισμένων διαδικτυακών πληροφοριών δεν είναι δημιουργική και καταντά αποπροσανατολιστική μερικές φορές. ...

Η σημαντική λοιπόν αυτή τεχνολογία της εποχής μας εμφανίζει ορισμένες παιδικές ασθένειες που μπορεί να επηρεάζουν την πνευματική υγεία μικρών και μεγάλων, οδηγώντας ακόμη και στον εθισμό. Γι΄ αυτό, το Διαδίκτυο, έχει ανάγκη μιας σχετικής ηθικής, κάποιων κανόνων, μιας δεοντολογίας, καθώς όλα αυτά θα ήταν αυτονόητα και οι κανόνες δεν θα χρειάζονταν αν όλοι οι χρήστες είχαν το ίδιο επίπεδο παιδείας με την τεχνολογία. Ιστορικά όμως η τεχνολογία προηγείται της κοινωνικής και της πολιτισμικής προόδου. Είναι βέβαια παρήγορο που ήδη μπαίνουν διεθνώς κανόνες καταπολέμησης της διαφθοράς ορισμένων μπλογκ.

Ωσότου λοιπόν ξεπεράσει αυτές τις παιδικές ασθένειες η νέα αυτή τεχνολογία είναι καλό να προσέχουμε όλοι, έχοντας κατά νου τα προαναφερθέντα προβλήματα, κυρίως όμως όσον αφορά τους μικρότερους· για να αποφεύγονται οι κακοτοπιές του Διαδικτύου και να μη θυσιάζουμε τη γνώση στον βωμό της πληροφορίας, η οποία δεν είναι γνώση, όπως βέβαια και οι κατακερματισμένες γνώσεις όχι μόνο του Διαδικτύου αλλά και γενικότερα. Η κατάκτηση λοιπόν της γνώσης είναι η πρόκληση κάθε σκεπτόμενου ανθρώπου και ειδικότερα των μαθητών...

(Πηγή: Από άρθρο του καθηγητού στο ΒΗΜΑ της Κυριακής 29/11/2009)